

3. İmparator (1960)

Limon sarısı bisiklet Hayri'nin sahip olduğu tek değerli şeydi. Ne Körburun'da ne de koca İstanbul'da bir eşi vardı bu tuhaf aracın. Dayısının iki sene önce şehirdeki hurdacıardan birinde gördüğü, sıkı bir pazarlıktan sonra beş liraya satın aldığı ve tekerlerinden biri paramparça olduğu için sırtında taşıyarak adaya getirdiği, Alman yapımı eski bir bisiklet, iskeletini oluşturuyordu. Dayısı, Hayri'nin eline on lira sıkıştırmış, "Al bakalım, bunu adam et, iş görecek bir bisikletin olsun," demişti. "Macit Abin sana yardım eder."

Hayri haftalarca okul çıkışı çarşıdaki nalbur dükkânına gidip Macit Usta'yla birlikte çalışmıştı. Önce eski bisikletin paslarını kazıyıp temizlemişlerdi. Macit Usta, başka parçalar bulup getirmiş, Hayri'nin on lirası bitince gerekli malzemenin parasını kendi cebinden ödemişti. Daha sonra büyükçe bir el arabasını söküp ona da büyük tekerler takmışlar, iki yöne dönen bir mafsal sistemiyle bisikletin kıcına iliştiirmişlerdi. El fenerinden bozma iki far, dikiz aynası, korna ve yağmurlu havalarda arkadaki arabanın üstünü kapatacak yağlı muşamba ile işi bitirmişlerdi. En sonunda da limon sarısına boyamışlardı.

Hayri bu tuhaf görünümlü bisikletle dayısının deposundan müşterilere mal taşırdı. Normalde adada yük

taşınması gerektiğinde ya el arabaları kullanılır ya da İstanbul'dan günübirikçi hamallar tutulurdu; onlar da yol uzun diye çok para isterdi. Dayısının dediğine göre bir ara eşeklerin çektiği arabalar denenmiş ama tıpkı atlar gibi eşekler de Körburun'un havasına alışmamış, hemencecik hastalanıp ölmüşlerdi. Dolayısıyla Hayri'nin bisikleti hem eşsizdi hem de Körburun'da çok işe yarayordu. Üzerindeyken kendini krallar gibi hissetmesi gerekirdi ama çoğu şeyden olduğu gibi ondan nefret ediyordu. Bunu dayısına söylemeye cesaret edemiyordu ama nefret ediyordu işte. İstanbul'daki muhallebi evlatları on sekizine bastı mı otomobil sürmeye başlarken Hayri alelade bir bisiklete bile sahip olamıyordu. Kışında arabası olmayan, sırf keyif için binilen bir bisiklet.

Bisiklete gelene kadar... Başlarını sokacak bir evleri bile yoktu. Anasıyla birlikte dayısının ve yengesinin yanında sığıntı gibi yaşamak Hayri'ye feci koyuyordu. O kadar ağırına gidiyordu ki aklına geldikçe ciğerine sipsivri bir şey saplanıyordu. Daha da kötüsü, dayısı günün birinde bunları evden atacak diye ödü kopuyordu, geceleri kâbuslar görüyordu.

İki göz evin bir gözü dayısıyla yengesine aitti. Hayri ile anası salonda yere döşek serip uyurdu. Böyle burun buruna yaşanan bir hayatta nefes alacak yer yoktu. Beş dakika yalnız kalıp kafa dinlemeye imkân yoktu. Hele dört kişi zor sığarken –Allah korusun– beşinci kişiye kesinlikle yer yoktu. Neyse ki dayısıyla yengesinin çocuğu olmuyordu; hiç konuşulmamıştı ama olmuyordu herhalde. Yoksa yengesi çoktan doğururdu ve çocuk doğar doğmaz Hayri'yle anasını kapının önüne koyuverirlerdi. Tıpkı İstanbul'da hurdacıdaki bisiklet gibi. Dayısının anlattığına göre öyle aylarca kalmıştı kapının dibinde, yağmurun altında çürümüştü de bir Allah'ın kulu dönüp bakmamıştı.

Böyle şeyler düşündüğünü bir duyan olsa, şüphesiz Hayri'ye aklını başına toplamasını nasihat ederdi. Ayıp ediyorsun, derdi, dayın seni kendi oğlu gibi seviyor. Yengen desen ağzı var dili yok, camdaki sineğe bile kıyamaz. Bugüne kadar ne kötülüklerini gördün? Ama öyle değildi işte. Şu hayatta her şey bir saniyede değişiverirdi ve anasıyla birlikte kendilerini kapının önünde, yağmurun altında buluverirlerdi. Onlara da bir Allah'ın kulu dönüp bakmazdı.

O iki göz evde, 24 saat boyunca hiç durmadan mırıl mırıl sayıklayan anasına tahammül etmek, zaten başlı başına eziyetti. Tımarhaneye kapatılması gereken bir zirdeliyle dip dibe yaşamak, öyle birisi hiç yokmuş gibi düşünmeye çalışmak, kadın gece uykuya dalıp nihayet sustuğunda bu defa da manda gibi horlamasını dinlemek, onu da duymayıp uyumaya çalışmak... Hayri, sabah güneş doğmadan kalkmak zorundaydı, dayıyla yenge uyanmadan döşekler toplanacaktı ki kahvaltı sofrasına yer açılsın. Kör karanlıkta yağmur camlara vururken o yorganın altından çıkmak, hayatta en nefret ettiği şeylerden biriydi.

Soğuk filan hadi neyse de, esasında en büyük kâbus anasıydı. Adadakiler sesini çıkarmıyordu, kadının yüzüne hep iyi davranıyorlardı, hatta çok seviyormuş gibi görünüyorlardı ama Hayri arkasından neler dediklerini tahmin edebiliyordu. Kaçık... Zirdeli... Zavallı... İnsan bir sabah uyanıp sokak kapısının eşliğinde uyuz bir köpek gibi kıvrılmış uyuyan bir kocakarı bulduğunda başka ne der ki? Omzuna bir battaniye sarıp koluna girip evine getirdiklerinde Hayri utancından kimsenin suratına bakamazdı. Getiren komşu da, kapıyı açan dayı da tatlı tatlı gülerdi, "Neriman Abla gece yine dolaşmaya çıkmışsın, ne o çapkınlık mı yapıyordun?" diye şakalar yapıp anasını da güldürürlerdi. Herkes bu dünyanın en normal şeyymiş gibi davranırdı ama Hayri'nin boğazına bir yum-

ruk otururdu, öfkesi geçene kadar nefes almak bile zor gelirdi. Hemen anasını eve sokar, elini yüzünü yıkasın diye arkaya götürürdü. El yüz yıkamak bahaneydi, aslında tek derdi anasını herkesten kaçırıp saklamaktı.

Hayri öyle her zorluktan şikâyet etmeyi seven bir insan değildi fakat bir şeyler yapmazsa çok yakında patlayacaktı.

* * *

Erkenden hazırlıklara başladığında bunları düşünüyordu. Neyse ki böyle önemli bir günün sabahında annesini sokaklardan toplamak zorunda kalmamıştı. Uyanır uyanmaz ilk iş limon sarısı bisikletini sabunlu suyla yıkamış, eski bir bezle gıcır gıcır temizlemişti. Ardından ayakkabılarını dayısından aldığı siyah cilayla parlatmıştı. Siyah takımı, kapının arkasındaki askıda jilet gibi duruyordu. Onları da Saffet Abi ile hafta sonu hovardalığa çıktıklarında elbise kiraladıkları Şişhane'deki karanlık dükkânda bulmuştu. Hep en ucuz takımı kiralardı, hatta bazen cebinden ona bile yetecek para çıkmaz, Saffet Abi kıyak çekerdi. "Oğlum bu gideceğimiz yerde ceketsiz kapıdan içeri bile almazlar. O yüzden adam gibi giyinmen lazım. Kimsenin dikkatini çekmeden aralarına karışabilmen lazım," derdi.

Saffet Abi, İstanbul'daki en kral lokantalara ve gazinolara bile girebiliyordu. Nasıl Hayri'nin dayısı Körburun esnafına mal dağıtıyorsa, Saffet de İstanbul'daki en büyük toptancılardan birinde çalışıyordu ve bu sayede herkesle ahbablığı vardı. Cumartesi günleri iki arkadaş şehir turuna çıkarlardı. Mekânlara normal müşteriler gibi ön kapıdan değil, arka kapıdan girerlerdi. İçerisi çok kalabalık değilse, mutfağa en yakın masaya Saffet Abi'nin şerefine yemekler donatılırdı. Kalabalıkta mutfakta yedikleri de

olurdu ama Hayri hiç aldırılmazdı. Bütün o leziz balıkları, midyeleri, dönerleri, kebabları, yahnileri, dolmaları, cins cins tatlıları ve her durakta birer tek rakıları mideye indirdikten sonra, ister mutfakta yemişsin ister locada. Zaten bu hovardalık günlerinde hiçbir mekânda çok uzun kalmazlardı, birinden çıkıp ötekine girerlerdi, yediklerini hazmetmek için yolda hızlı hızlı yürüyüp birazdan yiyeceklerine yer açarlardı. Her dükkânda, ooo Saffet kardeş hoş geldiniz, ooo Saffet Abicim özlettin yine kendini, diye buyur edilip göbeklerini şişirdikten ve iyice kafayı bulduktan sonra, eğer ceplerinde para varsa, son olarak kerhaneye giderlerdi. Akşam vapuruna yetişmek için Hayri'nin elini çabuk tutması gerekirdi ama olsun; zaten o, Saffet Abisi gibi kerhanede takılıp karılarla saatlerce muhabbet etmeye hiç meraklı değildi.

Saffet Abi, piç gibi yakışıklı bir herifti. Filmlerde köyden gelen kızları baştan çıkarıp kötü yola düşüren artistlere benziyordu. Bir kere, böyle tepeden turnağa bir ağırlığı vardı. Oturmayı, kalkmayı, kiminle nasıl konuşulması gerektiğini, kendini olduğundan daha mühim bir kişiymiş gibi göstermeyi çok iyi biliyordu. Nereye gitse, sanki patronun adamı dükkânı denetlemeye gelmiş gibi satardı kendini. İstanbul'un en sefil mahallesinde köpek kulübesi gibi bir evde yaşardı ama umurunda değildi. Kazandığı her kuruşu giyime kuşama, yemeye içmeye harcardı. Cumartesi günleri Hayri hem Saffet Abi'den racon öğreniyordu hem de haftada sadece bir gün için bile olsa, kendini sahiden kral gibi hissediyordu.

Fakat bu cumartesi farklıydı.

Bu cumartesi Saffet Abi'yle hovardalığa gitmiyordu çünkü Körburun'da çok önemli bir işi vardı. Siyah takım, parlak ayakkabılar, gıcır gıcır bisiklet, bahçede hortumla yıkanıp taranmış saçlar ve güzel kokmak için üstüne başına boca ettiği limon kolonyası hep bu önemli iş içindi.

Hayri, Rum paşanın konağında göreve çağırılmıştı.

* * *

Rum paşa, Körburun'un en büyük konağının sahibiydi. Hatta tek konağının sahibiydi demek daha doğru olurdu; çünkü diğer konaklar Rum paşanınkinin yanında oyuncak gibi kalır, konak diye adlandırılmayı hak etmezdi. Elli yaşlarındaki bu zengin Rum, aslında paşa filan değildi. Nasıl olsun ki, diye düşünürdü Hayri, Rum'dan paşa mı olurmuş? Muhtemelen paşa konağı gibi bir evde yaşadığı için ahali ona bu ismi layık görmüştü ve öyle kalmıştı. Çoğu kimse soyadını bilmezdi, bilse de hatırlamazdı. Dimitri Paşa veya Bay Dimitri demek kâfiydi, hemen anlaşılırdı Rum paşadan bahsedildiği. Hayri ise konağa haftada bir makbuz karşılığı mal taşımaya başlayalı beri adamın ismini ezberlemişti: Dimitri Pappas. Paspastan aklım da kalsın diye kendi kendine tekrarlar dururdu.

Körburunlular arasında konağın içini görmüş sayılı insandan biriydi Hayri. Çok değil, birkaç hafta önce olmuştu bu hadise. Düşündükçe, cesaretine kendisi bile şaşırıyordu.

İnceden yağmur çiseleyen bir sabah, bisikletinin arkasında taşıdığı kutuları ve yağ tenekelerini müstemilat kapısından içeriye, mutfağın dibindeki kilere kadar sırtlamıştı. Dimitri Paşa'nın emrinde sadece bir aşçı ile bir hizmetçi çalışırdı ve dedikodulara göre patronun son derece aksi bir adam olması nedeniyle ikisi de genellikle en fazla bir yıl dayanırdı. Bavulunu alıp iskeleye koşan beti benzi atmış bir aşçıya ya da gözleri yaşlı bir hizmetçiye rastlamak kimseyi şaşırtmazdı. Gidenin yerine İstanbul'dan hemen yenisi gelirdi.

Hayri, hizmetçi Maria'yı tanıyordu da bu aşçı yeni başlamıştı işe. Paşanın konağına yakışmayacak kadar tec-

rübesiz ve telaşlı bir hali vardı; nereden geldim ben buraya, nedir bu başıma gelenler, der gibi şaşkın şaşkın bakıyordu. Bir ara telaşla ocaktaki yemeğe koşunca Hayri yalnız kaldı. Kiler ve mutfak dışında tek bir odasını bile görmediği konak, onun için sırlarla dolu bir hazine sandığı gibiydi. Merakına yenik düştü ve geldiği kapıdan çıkacağına sessizce üst kata tırmandı.

Tüm kâinatı yansıtan bir ayna kadar parlak beyaz mermerle döşeli, yüksek tavanlı bir hole adım attı. Holün bir ucunda, üst katlara çıkan muazzam bir merdiven vardı. Müştemilata inen o daracık basamakların aksine, bu merdiven kumsaldaki deniz kabukları gibi pırıltılar saçarak yukarıya doğru kıvrılıyordu. Asıl akıllara durgunluk veren şey ise, o merdivenin göbeğindeki boşluğu dolduran süslü demir kafesin içindeki asansördü. Hayri, hayatında ilk defa bir evin içinde asansör görüyordu. Hatta filmlerdeki gibi saymazsa, hayatında ilk defa asansör görüyordu. Düğmesine basmak ve üst kattan aşağıya indiğini bir kere olsun seyredilebilir için neler vermezdi – fakat yakalanırım korkusuyla öyle bir delilik yapmadı.

Gözünü asansörden ayırabildiğinde, holün ortasında, iki dikdörtgen kaidenin üzerinde duran kopuk kafaları gördü. Mermerden yapılmış heykellerin gözbebekleri olmadığı için birbirlerine hortlak gibi bakıyorlardı. Güçlü bir pençe ikisini de bedenlerinden koparıp ayırmış gibi boyunları parça parçaydı. Ağızları ise sanki canları bedenlerinden bir türlü çıkamıyormuş gibi acıyla kıvrılmıştı.

Hayri'nin ensesindeki tüyler diken diken oldu.

“Ölümlü savaşçılar,” dedi bir ses. “Ama bir türlü ölemiyorlar. *Na to kefari, na to mermari*. Sizin gibi söyleyecek olursak, *na to kafa, na to mermer*.”

Daha önce sadece yolda uzaktan gördüğü Rum paşa, şimdi hemen arkasında dikilmiş onu izliyordu.

“Aslında ikisi de aynı heykelin parçası. Birbiriyle dövüşen iki yiğit asker; birinin elinde mızrak, ötekinde ise

kılıç varmış. Geriye sadece kafaları kalmış. Artık kımıldayamıyorlar ve sonsuza kadar böyle göz göze bakmaya mahkûmlar. Ne kadar dehşet verici bir son değil mi? Birbirlerini öldürmek isteyip bir türlü öldürememek. Hiç bitmeyen bir çile.”

Adam daha lafını bitirmemişti ki, tüyleri kar kadar beyaz, gözleri ise nazar boncuğu kadar mavi bir köpek son sürat Hayri'nin üzerine koşup paçalarını koklamaya başladı. Hayatında gördüğü en değişik köpekti bu, köpekten ziyade kutuplarda yaşayan bir cins kurdu andırıyordu.

“Korkmayın bir şey yapmaz,” dedi paşa. “Loki burada insanlara pek alışkın değil. Yeni birisini gördü mü tanımışmaya can atıyor. Değil mi oğlum?”

Hayri etrafında zıplaya zıplaya daireler çizen hayvanla ilgilenmemeye çalıştı. “Kim yapmış bunu?”

“Heykeli mi kim yapmış?” Adam güldü. “Şahsen tanımıyorum. İki bin sene evvelden kalma bunlar. Helenistik dönem derler, bilmiyorum mektepte size öyle şeyler öğretiyorlar mı?.. İçeride bir tane daha var, onu da görmek ister misiniz?”

Saçları ve gözbebekleri altın gibi parlayan, ince ve uzun boylu bir adamdı Dimitri Paşa. Uzaktan bakınca mermerden bir heykel kadar etkileyiciydi fakat yakından bakınca, kemikli bedeni, sanki ağır bir hastalıktan yeni kalkmış gibi çelimsiz görünüyordu.

Salonun kapısında çamurlu ayakkabılarını çıkarıp onu takip etti Hayri. Oda, neredeyse futbol sahası kadar büyüktü; koltukları ve kanepeleri, yerdeki ipekli halıları ve duvardaki tabloları, gümüşleri ve kristalleri, lambaları ve avizeleri tek tek saymaya kalksa akşama kadar sürerdi. Asansörden sonra ona en acayip gelen şey ise, bahçeye açılan camlı kapıların önünde duran piyanoydu. Gerçek bir piyanonun bu kadar iri cüsseli, bu kadar parlak bir nesne olduğunu asla tahmin edemezdi.

Dimitri Paşa, duvardaki bir girintinin içerisine asaletle uzaklara bakan heykelin önünde durdu. Kadının belinden aşağısı ve kolları yoktu; memeler filan meydana, öyle çırılçıplak duruyordu. Allah için holdeki kopuk kafalardan çok daha canlı, diye düşündü Hayri. İnsan bunu ellemek istiyordu.

“Beğendiniz mi Afrodit’i?”

“Kim bilir kaç para eder bunlar,” diye mırıldandı Hayri. Peşinden bir saniye olsun ayrılmayan köpek şimdi de kafasını dizlerine vurmaya başlamıştı. Benimle ilgilen der gibi bir hali vardı. Hayri hayvanı ayağıyla itmeye çalıştı ama sahibine ayıp olmasın diye sert bir hareket de yapamadı.

“İkimizin de aklının alamayacağı kadar çok,” dedi Dimitri Paşa. “Ama satmaya kalksanız beş para girmez cebinize. Satamazsınız çünkü.”

“Siz niye aldınız peki?”

“Ben almadım. Büyükbabam almış. Onun zamanında tarihî eser kaçakçılığı diye bir mesele yokmuş. Orient’e gelen İngiliz ve Fransız zenginler ne bulurlarsa toplayıp gemilere yükler, evlerine götürürmüş. Şimdi Kapalıçarşı’dan kilim alan turistler gibi. Herhalde bunlar da beğenmeyip almadıkları. İşin doğrusu, büyükbabamın eline nasıl geçtiklerini bilmiyorum, hiçbir zaman ilgimi çekmedi. Sadece bu evin parçası oldukları için tutuyorum... Loki! Koş topunu bul. Hadi koş oğlum!”

Köpek başını yana eğdi ve ne istediğini anlayabilmek için sabırla sahibinin gözlerinin içine baktı.

“Top Loki! Top!”

İkinci seferde jetonu düşmüştü. Deliler gibi kuyruğunu sallayarak dışarıya, bahçeye koştu.

“Türkçeyi ne kadar düzgün konuşuyorsunuz,” dedi Hayri.

“Neden konuşmayayım ki?”

“Yani Körburun’daki diğer Rumlar gibi konuşmuyorsunuz.”

“İstediğim zaman onlar gibi de konuşabilirim,” dedi adam.

Masanın üzerinde özenle katlanmış bir gazete, adamın gözlüğü ve bir bardak su duruyordu. Gazetede yazılar Rumcaydı fakat Hayri manşetin hemen altındaki kocaman Kıbrıs haritasını tanıdı. Sebebini tam olarak çözemediği bir huzursuzluk kapladı içini. Gördükleri o kadar müthişti ki biraz daha kalıp her şeye yakından bakmak istiyordu fakat adam onunla konuşurken dalga mı geçiyordu, yoksa normal konuşma tarzı mı böyleydi, bir türlü karar verememişti.

“Bana bunları niye gösteriyorsunuz?” diye sordu. Aslında sormak istediği soru o değildi. Neden benimle konuşuyorsunuz, benden ne istiyorsunuz diye sormak istemişti ama ağzından son anda farklı sözcükler çıkmıştı.

“Bilmem. Sizin yaşınızdayken babam bana, ‘Gözlerin rahat durmuyor, sürekli bir şeyler arıyor,’ derdi. İfade etmeye çalıştığı hissin ne olduğunu o zamanlar anlamamıştım ancak demin dışarıda sizin gözlerinizdeki bakışı görünce anladım galiba.”

Bu cevap üzerinde Hayri’nin huzursuzluğu bir kat daha arttı. Adam dalga geçmese de belli ki Hayri’nin tam olarak kavrayamadığı bir biçimde küçümsüyordu onu. Gel gör ki gitmeye yeltenmedi; aksine, Rum paşa onu kovacak diye ödü koptu. Hem hayatında ilk defa birisi ona “siz” diye hitap ediyordu ve bu hoşuna gitmişti.

“Hâlâ kendinizi tanıtmadınız.”

“Adım Hayri Engintaş.”

“Memnun oldum Hayri Engintaş.” Hayri bir an için el sıkışacaklar sandı ama adam bilhassa bu ihtimali ortadan kaldırmak ister gibi ellerini arkasında kavuşturdu. “Kapının önündeki o nakil vasıtası size mi ait?”

“Evet,” dedi Hayri. “Arada sırada siparişlerinizi getiriyorum...”

“Madem bu tarz şeyler ilginizi çekiyor, bir sonraki ziyaretinizde size gerçek hazinemi göstereceğim,” dedi Dimitri Paşa. “Ayrıca size bir teklifte bulunmayı düşünüyorum. Şimdi izin verirseniz biraz dinlenmek istiyorum...”

* * *

Konakta gördükleri, günlerce Hayri'nin gözünün önünden gitmedi. Gece yer döşeginde anasının horultularını dinleyerek uykuya dalmayı beklerken, o deniz kabuğuna benzeyen merdiveni, asansörü, piyanoyu, kafası kopuk heykelleri ve Afrodit'in çıplak memelerini düşündü durdu. Dimitri Paşa bunlara alelade nesnelermiş gibi burun kıvrıp, üstüne bir de “gerçek” hazineden bahsetmişti. Hayri meraktan çatlayacaktı.

Gördüklerini birilerine anlatmak, heyecanını paylaşmak istiyordu ama ne dayısıyla ne de Saffet Abi'yle konuşabilirdi. İkisi de anlamaz, keyfini kaçırarak biçimsiz laflar ederlerdi. Yoksa adam sana asıldı mı, derlerdi büyük ihtimalle. Hele sınıf arkadaşları duyarsa onların dilinden asla kurtulamazdı. Rum paşanın kucacağına oturdu mu? Gece yatıya kalmanı da istedi mi? Doğrusu, Hayri de biraz tedirgin olmuştu fakat Allah için Dimitri Paşa'nın hiç de öyle sapık bir hareketi olmamıştı. Olsaydı, gözünün üstüne yumruğu yerdı zaten – ama olmamıştı. Değil sarkıntılık etmek, sanki çok yaklaşırsa mikrop kaparmış gibi hep uzak durmuştu Hayri'den. Onu tekrar konağa davet etmesinin elbette başka bir sebebi vardı. “Size bir teklifte bulunacağım,” demişti; muhtemelen iş teklif edecekti. Öyle sapıkça bir teklif değil, harbi iş, önemli bir iş. Belki Hayri'nin ne kadar zeki ve gelecek vaat eden bir genç olduğunu anlamıştı Dimitri Paşa. Onun gibi insanlar böyle şeyleri bir bakışta anlardı.

İki göz evindeki yer döşeginde uykuya dalmayı beklerken Dimitri Paşa'nın ne kadar zengin olduğunu hesaplamaya çalıştı. Çarşıdaki dükkânların çoğunun sahibinin olduğunu, hepsinden kira topladığını biliyordu. Kim bilir bilmediği daha neler vardı. Belki İstanbul'da şirketleri vardı ve Hayri'yi onlardan birine yerleştirecekti.

Dayısı nasihat ederken, "Eğer adam olmak istiyorsan kafamı kullanacaksın ve köpek gibi çalışacaksın," dedi. Kendisi köpek gibi çalışmıştı da ne olmuştu sanki? Ne kadar çalışırsa çalışsın, Hayri'nin burada, dayısının yanında hiçbir geleceği yoktu. Kafasını kullanması gerektiği ise çok doğrudu. Belki daha gençti, dayısı kadar hayat tecrübesi yoktu ama şundan emindi: Bu hayatta bir mevki sahibi olmak istiyorsan kışının üzerinde oturmayacaksın. Mevki sahibi insanlardan faydalanacaksın. Arkan sağlam olacak. Sonra da kimsenin gözünün yaşına bakmayacaksın; tuttuğunu koparacaksın.

Şimdi karşısına bir fırsat çıkmıştı işte. Bu Dimitri Paşa mühim bir adamdı ve eğer gözü tutarsa Hayri'nin önünü açardı. Yeter ki gözü tutsun. Böyle mevki sahibi adamlar ezik kimseleri sevmezdi. Ezik ve güçsüz kimselerden bulaşıcı hastalıktan kaçır gibi kaçarlardı.

Hayri ezik ve güçsüz olmadığını ispat edecekti.

* * *

"Madem kıymetli şeylere merakınız var, size bu evdeki en kıymetli şeyi göstereceğim," dedi Dimitri Paşa.

Salonun içindeki bir kapıdan çalışma odasına geçtiler. Yüzlerce kitabın camlı kapaklar arkasında muhafaza edildiği yüksek bir kütüphane, derli toplu bir yazı masası, ufak bir şömine ve önünde deri bir okuma koltuğu... Gördüğü hiçbir şey Hayri'nin zerre kadar ilgisini çekmemişti. Gözü, soygun filmlerinden bildiği o fiyakalı çelik

kasalardan aradı, hani şu dinamitle patlatmadıkça açılmayanlardan. Buralarda bir yerlerde olmalıydı, muhtemelen rafların arkasına gizlenmişti.

Dimitri Paşa boynundaki zincire takılı anahtarla cam kapakların kilidini açtı ve sigara tabakası büyüklüğünde ahşap bir kutu çıkardı.

“Adamızın tarihini biliyor musunuz? Bilmezsiniz tabii. Mektepte size bunları hiç anlatmazlar.”

Loki, bahçe kapısını açın da içeri gireyim diye havlayıp duruyordu.

“Bizans kralının Prinkipo’da muhteşem bir yazlık saray yaptırdığını anlattılar mı mesela? Bin beş yüz sene evvelden bahsediyorum. O sırada keşişler de manastır kurmak için civardaki daha küçük adalara bakınıyormuş. Yolları buraya da düşmüş...”

İşğin onu yanılttığını düşünen Hayri, kutunun içinde, kırmızı kadifenin üzerinde duran nesneyi daha iyi görebilmek için bir adım yaklaştı.

“O zamanlar burada sadece Rum balıkçıların barınakları varmış. Adaya da *Zizani* derlermiş. Ne demektir biliyor musunuz?”

“İlk defa duyuyorum.”

“Ele avuca sığmayan çocuk demektir. Sahildeki akıntılar yüzünden bu ismi takmışlar zahir. ‘*Şeytanın nefesi*’ dendiğini de işitmiştim; daha güzel bir isim bence. Her neyse, keşişler tepeye dikecekleri manastır için balıkçılardan yardım istemişler ve emekleri karşılığında işte bunu vermişler. Meşe ve zeytin fidanları haricinde sahip oldukları tek kıymetli şey bu yüzükmüş çünkü.”

Paşanın gösterdiği yüzük, tenekeden yapılmış ve daha sonra korkunç bir yangının kalıntılarından çıkarılmış gibi duran eciş bücüş bir şeydi. Büyükada’daki tezgâhlarda bunun çok daha iyileri satılıyor, diye düşündü Hayri, onların bile yüzüne bakmazdı turistler.

“Kaç para eder bu?”

Adam kutunun kapağını öyle bir hışımla kapattı ki küt diye bir ses çıktı. “Bunu yanınızdan ayırmadığımız müddetçe ağlarnızdan balık, topraklarnızdan zeytin eksik olmaz, diye tembih etmiş keşişler. Anlattıklarım size masal gibi geliyor olabilir fakat biliniz ki adanın ilk sahiplerinden bize kalan tek şey bu yüzük.”

Kutuyu yerine bıraktıktan sonra eline beyaz ipekli eldivenler geçirdi. Rafların birinde tek başına duran eski püskü bir cildi alıp dikkatlice masanın üzerine koydu.

“Geçen gün sizi holdeki heykelleri incelerken gördüğümde, yüksek sanatlara aç bir delikanlı olduğunuz intibası uyanmıştı bende. Bakalım bunun hakkında ne düşüneceksiniz...”

Kitabın kapağını altın yaldızlı bir resim süslüyordu: enik gibi üzgün bakışlı, kıvırcık saçlı, holdeki heykellere benzeyen ama onlardan daha cılız bir adamın kafası. Paşa, incitmeye çekinir gibi hassas hareketlerle rasgele bir sayfa açtı ve uzun uzun baktı. Hayri de bakmak istedi fakat adam muhafız gibi kitapla arasına dikilmişti.

“Benim için bu konaktan ve içindekilerden, hatta Körburun’daki bütün malın mülkün toplamından daha kıymetlidir.” Sesi bile sayfalara zarar verebilirmiş gibi fı-sıldayarak konuşmaya başlamıştı.

Hayri, bütün heyecanının patlak bir lastik gibi tıslayarak söndüğünü hissetti. Hayal kırıklığını belli etmemeye çalışarak, “İyi de bu sadece bir kitap,” diye mırıldandı. Paşanın omzunun üzerinden görebildiği kadarıyla doğru düzgün bir kitap bile değildi; daha ziyade, mürekkebi solmuş eciş bücüş satırlarla dolu eski bir bakkal defterini andırıyordu.

“Bu çok eski bir elyazması. Paris ve Londra’daki müzeler böyle bir elyazmasının varlığını bilseler, buraya bir gemi dolusu adam yollarlardı.”

“Çalınmasın diye mi kilitli tutuyorsunuz?” diye sordu ufak bir ümitle.

“Körburun’da hırsızlardan korkum yok. Yanımda çalışanlar da tembihlidir, hizmetçi kütüphaneye elini süremez. Tozunu bizzat kendim alırım. Fakat malum, konağa misafirlerim gelip kalıyor, haberim olmadan kitaplarımı karıştırmak isteyen birileri çıkabilir. Onların leş gibi parmaklarıyla dokunmalarını istemem.”

Topkapı’daki Kaşıkçı Elması gibi bir şey beklerken karşısına teneke bir yüzükle küflü bir kitap çıkmasına pek bir bozulmuştu Hayri. Demek ki adadakilerin dediği kadar vardı, bu Dimitri Paşa’nın sahiden birkaç tahtası eksikti. Yine de adamın gözüne girmek için kitapla ilgileniyormuş gibi görünmeye karar verdi. “Ne yazıyor peki içinde?”

Bu taktik işe yaramıştı. Sevinçle gözleri ışıldayan paşa, tuhaf bir lisanda iki-üç cümle okudu.

“Rumca mı bu?”

“Latince... Marcus Aurelius diye birisini duydunuz mu? Duymamışsınızdır tabii, nereden duyacaksınız? Roma İmparatorluğu’nun en güçlü imparatorlarından birisidir bu harikulade insan. Aynı zamanda çok kıymetli bir filozoftur. Filozof ne demek biliyor musunuz?”

Tam, “Boş boş konuşan ve kafa ütöleyen kişi,” diyecekken kendini tuttu. “Biliyorum, felsefi şeyler söyleyen adam demek.”

Dimitri Paşa’nın suratında yine o küçümseyici gülümseme belirdi. “Bu adamın söylediği felsefi şeyler benim için çok mühim. Kendisine bir rehber hazırlamış. Nasıl yaşamak gerektiğine dair bir başucu kitabı. Nasıl yaşamak ve nasıl ölmek gerektiğine dair. İşte bu gördüğünüz elyazması, o rehberin yeryüzündeki en eski kopyalarından bir tanesidir.”

Latince dediği o tuhaf lisanda birkaç cümle daha

okudu, sonra doğru kelimeleri bulmak için uzun uzun düşünerek Türkçeye tercüme etti:

“Düşmanından intikam almanın en iyi yolu, onun gibi davranmamaktır.”

Gözucuyla Hayri'ye baktı. Umduğu kadar etkilenmediğini hissedince bir tane daha denedi:

“Hıyar acı mı? At öyleyse. Yolunda böğürtlen çalılı-
rı mı var? Etrafından dolan. Bu kadarı kâfidir. Yeryüzün-
de bunlar niçin var, diye sormaya kalkarsan akıllı kişileri
güldürürsün kendine.”

Hayri'nin yüzündeki donuk ifadeyi görünce iyice canı sıkıldı. Tavlada yenildiğini anlayınca zarları hırsla atan adamlara dönmüştü Bay Dimitri.

“Ölüm tabii bir hadiseden başka bir şey değildir, ta-
bii bir hadiseden korkmak da çocuklara hastır.”

Bu sıkıcı muhabbet Hayri'nin sabrını taşımak üzereydi; bıraksa adam daha böyle saatlerce zırvalayacaktı. “Bakın,” dedi, “nasihatlerinizi dinlemeyi çok isterdim ancak dayım beni bekler. Roma imparatorları için hayat nasıldı bilmiyorum ama benim eve ekmek götürmek için daha akşama kadar çalışmam gerekiyor.”

Azar işitmiş küçük bir çocuk gibi dudağı sarktı Dimitri Paşa'nın. “Tamam tamam,” diye mırıldandı. Kitabı büyük bir titizlikle yerine yerleştirip kapakları kilitledi. “Elbette, nasıl isterseniz.”

“Bir teklifte bulunacağınızı söylemişsiniz.”

“Evet evet, hatırımda, unutmadım...”

Hayri azıcık diklenince adamın bütün cakası uçup gitmişti. Sesinin tonu bile değişivermişti. O kendinden emin, tepeden bakan züppe herif kaybolmuş, yerine ürkek bir ihtiyar gelmişti. Gözlerinin önünde birkaç saniye içerisinde gerçekleşen bu değişim Hayri'yi o kadar şaşırttı ki, eline geçen güç, içine tatlı bir sıcaklık gibi yayıldı.

“Hafta sonu misafirlerim gelecek, bu defa her zamankinden biraz daha kalabalık bir davet olacak. Valiz-

lerin iskeleden konağa kadar taşınması lazım. Hamal tutmaktansa size sorayım dedim. Şu bisiklet bu iş için gayet uygun göründü gözüme.”

Bu muydu yani çok mühim iş?

Dimitri Paşa bir yandan eldivenlerini çıkarıp özenle katlarken bir yandan da gözücuyla Hayri'ye bakıp tepkisini ölçmeye çalıştı. “Sadece bavullar değil. Akşam yemeği için bir garson eksikimiz var. Servise yardım etmenizi istiyorum. Ancak böyle bir vazifenin altından kalkabilir misiniz emin değilim. Becerebilir misiniz acaba?”

“Bilmem ki,” dedi Hayri.

Bu muydu yani?

“Hiç şaşırmadım...” Paşa, zafer kazanmış bir edayla gülümsedi.

Hayri daha ne olduğunu anlayamadan ipler yine adamın eline geçmişti. Hemen kendini topladı. “Beceririm elbette. Niye beceremeyeyim?”

“Çok zor bir iş değil zaten. Mutfaktan tepsi taşıyıp garsona yardım edeceksiniz. Misafirlerin yanında tabak çanak kırıp beni rezil etmeyin, yeter. Siyah bir takımınız var mı?”

“Yok ama bulurum.”

“Ücret olarak on beş lira kâfi mi?”

Hayatında o kadar çok parayı bir seferde kazanmamıştı Hayri; fakat madem bu iş bir güç gösterisine dönmüştü, bütün cesaretini topladı, göğsünü şişirdi ve, “Avans olarak kâfi,” dedi. “İş bittikten sonra bir o kadar daha alırım.”

* * *

Cilalanan iskarpinler, jilet gibi ütülenmiş pantolon, ıslatılıp taranan saçlar ve pırıl pırıl parlatılan bisiklet, işte bu önemli gün içindi. Hayri ne kadar becerikli ve güve-

nilir bir genç olduğunu ispat edip Dimitri Paşa'nın gözüne girecekti. Bir kere gözüne girdi mi nasıl olsa gerisi gelirdi. Bu sefil hayattan kurtulmak için sonunda önüne bir fırsat çıkmıştı. Tuttun mu koparacaksın, dedi kendi kendine. Kimsenin gözünün yaşına bakmayacaksın.

Evde hazırlıklarını bitirir bitirmez bisikletine atlayıp iskeleye indi. Yokuş aşağı uçarken saçlarındaki limon kolonyası, reçine kokusuna karışıp ciğerlerine doldu. Misafirleri görmeye can atıyordu; kimdi bu İstanbul'dan gelen mühim kişiler, nasıl insanlardı?

Vapur çoktan yanaşmıştı. Heyecandan düdüğü bile duymamıştı demek ki. Hizmetçi Maria'yı valizlerin başında bir karış suratla beklerken buldu. "Geç kaldın," diye azarladı kadın. "Evde o kadar iş var, ben burada küçükbeyin teşrif etmesini bekliyorum."

"Misafirler nerede?"

"Onlar çoktan yola çıktı." Şapkası başından uçmasın diye iki eliyle birden tutuyordu. "Benim çarşıdan alacaklarım var, hadi bakalım sen de oyalanma."

Vapur iskelesi ve Rum paşanın konağı, birbirine komşu iki koydaydı. Birinden diğerine ulaşmak için ya Körburun'a adını veren burundaki sahil yolunu dolanmak gerekiyordu ya da çarşının içindeki merdivenleri tırmanıp kestirme yola çıkmak. Misafirler, kestirmeden yürüdülerse on-on beş dakika sonra konağa varırlardı muhtemelen.

Hayri valizleri bisikletin arkasındaki arabaya yükledi.

"Öğlen havuz kenarında hafif bir şeyler yiyecekler, akşama kadar garsona lüzum yok," dedi Maria. "Ama sakın gözden kaybolma, ne olur ne olmaz, belki acil bir ihtiyaç çıkar."

Yüzme havuzu! Konağın bahçesinde, tüm gözlerden gizlenmiş bir de yüzme havuzu olduğunu Hayri bu vesileyle öğrenmiş oldu.

Konağa geldiğinde aşçı, Hayri'yi mutfağa sokup üstünü başını kontrol etti. Nerede duracağını, mutfaktan aldığı tepsileri nasıl yukarı çıkarıp başgarsona vereceğini, boş tepsileri mutfağın neresine bırakacağını izah etti. Tatlı servisinin ardından kolları sıvayıp bulaşığa girişeceğini duyunca Hayri'nin tepesi attı. Mühim bir teklifim var diye ayağına çağır, sonra bulaşık yıkat! Şeytan, kapıyı suratlarına çarp ve çık, kendini ezdirme, diyordu. Hem bu saatten sonra yerine başka birisini de bulamaz, perişan olurlardı. Beter olsunlar zengin köpoğlu köpekler! Diğer taraftan, bir günlük iş için o kadar çok para alıyordu ki, kapıyı çarpıp çıkmaya niyeti yoktu aslında. Yevmiesini cebine koyana kadar şu telaşlı aşçıya da, suratsız hizmetçiye de, İstanbul'dan sırf bu davet için gelen kasıntı garsona da kafa sallamaya karar verdi. Hem bu iş sadece deneme, dedi kendi kendine, paşanın gözüne girene kadar dişini sıkacaksın.

Yemek saatine kadar o kocaman mutfağın bir köşesinde oturup bekledi. Karnını doyursun diye eline tutuşturdukları tabaktakileri, –“Sakin üzerine damlatma, bir de seninle uğraşamam,” diye baştan azarladı Maria– hızlı hızlı mideye indirirken üst kattan gelen neşeli kahkahaları dinledi. Hizmetçiyle aşçı kendi aralarında konuşurken adamın adının Müjdat olduğunu öğrendi. Böyle büyük bir davetin altından kalkamayacak kadar tıfil bir herife benziyordu bu aşçı Müjdat fakat Dimitri Paşa onu işe alıp konağında çalıştırıyorsa bir bildiği vardı.

Ardından misafirler hakkında birkaç dedikoduya kulak misafiri oldu: Devlet Hava Yolları'nın umum müdürünün sınırsız bilet hakkı varmış, genç hanımı zırt pırt Avrupa'ya gidiyormuş. Diğer karıkoca –adamın ne iş yaptığını anlayamamıştı Maria– geçenlerde İran şahının düğününe davetliymiş ve sürekli o konudan bahsederek misafirleri bunaltıyormuş. Opera sanatçısı çift –aşçı Müj-

dat sanki tanırmış gibi, “Çok meşhur sanatçı onlar,” diye atlamıştı– müdürle papaz olup istifa etmiş, gazetede çarşaf çarşaf haberi çıkmış. Şimdi müdürün ayaklarına gelip özür dilemesini bekliyorlarmış. “Müdür mü onların ayağına gelecekmiş?” dedi Maria. “Bak sen şu işe.”

Hayri’nin öğrendiğine göre misafirlerin arasında bir de yeni boşanmış bir kadın vardı. O tek başına gelmişti. Maria’nın anlattığına göre radyo programları yapan kocasını yatakta başka birisiyle basmıştı.

“Hem de bir erkekle!” dedikten sonra hızlı hızlı üç defa istavroz çikardı Maria.

“Utanmadan bunu mu anlatıyor,” diye sordu Müjdat.

“Anlatır mı hiç? Öteki kadınlar bahçede dedikodu yaparken işittim. Bu zavallı öyle bir köşede tek başına oturuyor. Daha bu saatte içmeye başladı.”

* * *

Dolunayın dünyaya lüzumundan fazla yaklaştığı ve insanların akıllarını çeldiği gecelerden biriydi.

Hayri, yemek servisi boyunca mutfakla yemek odasının arasında mekik dokudu. Tepsi taşımadığı zamanlar, odanın dışında bostan korkuluğu gibi dikilip beklemesini tembihlemişti İstanbullu garson. “Hayalet gibi olacaksın,” demişti. “Bu işin püf noktası budur. Sana ihtiyaçları olana kadar görünmez olacaksın.”

Oysa Hayri misafirlerin ne yiyip içtiğini, nasıl oturup kalktığını, nasıl konuştuğunu uzun uzun izlemek istiyordu. Anlattıkları tüm hikâyeleri, tüm ipe sapa gelmez dedikoduları sünger gibi emmek istiyordu. Kapının dibinde durduğu noktadan sadece paşanın sırtını ve onun sağ tarafında oturan kadını görebiliyordu. Kocasını başka bir herifle basan kadın bu olmalıydı. Saçlarını tepesine toplamıştı, zümrüt rengi elbisesi, boynunu ve

omuzlarını açıktaki bırakıyordu. Dimitri Paşa'nın insanlara sokulmaktan hoşlanmadığını bilmiyordu herhalde; ikide bir adama doğru eğilip kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Paşa, her seferinde cereyan çarpmış gibi irkiliyordu. Hayri, adamın omurgasının kaskatı kesildiğini gördükçe gülmek için kendini zor tutuyordu. Sonra kadının paşanın omzu üzerinden uzun uzun ona baktığını fark edince hemen toparlanıp ciddileşiyordu.

Nasıl olduysa bahçede zincirinden kurtulan Loki, koştura koştura yemek odasına daldı. Büyük bir coşkuyula kuyruk sallayarak masanın etrafında bir tur attıktan sonra tek tek bütün misafirlerin kucağına atlamaya ve ne yediklerine bakmaya karar verdi.

Kadınlardan biri, "Aman Yarabbi, ne kadar güzel gözleri var!" diye iltifat etti. "Isırmaz değil mi?"

"Senin parfümünü beğenmedi galiba," diye takıldı yanında oturan adam.

Dimitri Paşa kapıya doğru dönüp emir verdi. "Bunu dışarı çıkarın. Yemek yerken rahat bırakmaz şimdi."

İstanbul'dan gelen garson, hayvanı tasmaından yakalayıp bahçeye doğru çekti. Loki, yeni bir oyun arkadaşını bulduğunu zannedip zevkten dört köşe olmuştu, adamın yüzüne baka baka dışarı koşturdu. Bu kargaşasında Hayri yemek odasının kapısında tek başına kalmıştı.

Paşanın yanında oturan kadın kahvesini bitirdikten sonra izin isteyip masadan kalktı. Elinde likör tepsisiyle kenarda bekleyen Hayri'ye yaklaştı ve, "Rica etsem zor durumdaki bir hanımefendiye yardımcı olabilir misiniz?" diye mırıldandı kulağına.

Hayri anlamadı.

"Kolunuza girmek zorundayım, yoksa bu yüksek topuklar yüzünden bir kaza çıkacak."

Hayri etrafta yardım isteyebileceği kimseyi göremeyince elindeki tepsiyi yere bıraktı.

“Çok nazıksınız. Ve de çok gençsiniz. İşe yeni mi başladınız?”

“Hayır efendim, sadece bu gece çalışıyorum.”

“Belki bana yüznumaranın yerini gösterebilirsiniz.”

İşin kötüsü Hayri helanın yerini de bilmiyordu. Sadece, alt katta müstemilatın kullandığı helayı biliyordu fakat kadını oraya götüremezdi. Misafirlerin kullandığı yüznumara üst katta olmalıydı. Asansöre binmek için bir fırsat doğdu diye o kadar heyecanlandı ki ağzının kulaklarına varmasına engel olamadı.

Kabinin içine iki kişi sığıştılar. Hayri sürgülü kapıyı kapatıp düğmeye bastı. Asansör bir an için sarsıldı, sonra zincir gıcırtiları eşliğinde hareket etti. Mermer hol, aşağı doğru kayıp kaybolurken Hayri'nin başı döndü; asansörle yukarıya çıkmanın heyecanından mı yoksa kadının parfümü yüzünden mi, bilemedi.

Kadın asansörden çıkarken Hayri'nin kolunu bırakmıştı ve hafif hafif sallanarak yürüyordu. “Bakalım yolumuzu bulabilecek miyiz? Ne kadar çok kapı var burada. Burası değil... Burası da değil...”

Birkaç kapı daha denedikten sonra küçük bir odaya girdi, lambayı açmadan divanın üzerine oturdu, pabuçlarını çıkarıp bacaklarını altına kıvırdı. Pencere açıktı ve dantel perde rüzgârda kıpır kıpır uçuşuyordu. Hayri, loş ışıkta duvardaki tabloyu yarım yamalak seçebildi: Gri bir bozkırın ortasında küçük bir kulübe vardı resimde. Penceresinde turuncu bir ışık yanıyordu.

Kadın sehpanın üzerindeki pakete uzandı ve dudaklarına bir sigara götürdü. “Sizin gibi genç bir delikanlının hemen harekete geçmesi gerekir. Bir kadını böyle bekletmek en büyük kabalıktır!”

Hayri, olmadığını bildiği halde kiralık ceketin ceplerinde kibrit aradı. Kadın masanın üzerindeki çakmağını uzattı, sigarasının yakılmasını bekledi. Elbisesi dizlerine

doğu sıyrılmış, bacakları meydana çıkmıştı. Hayri huzursuz olmaya başladı; biraz daha oylanırda ortadan kaybolduğunu fark edip bulaşıktan kaçtı sanacaklardı. Arkasından bir araba laf edeceklerdi, hatta belki paşaya şikâyet ederdi Maria denen o kendini beğenmiş kaltak.

“Öyle tepemde gardiyan gibi dikileceğine sen de otursana...” Gülümseyerek ekledi. “Yoksa seni şikâyet ederim.”

Hayri divanın kenarına ilişti ve kadının uzattığı sigaraya başını sallayarak, hayır, dedi.

“Hadi ama, kırma beni. Tek başıma içmeyi sevmiyorum. Aşağıdakiler ne kadar sıkıcı insanlar anlatamam.” Başını öteki yana çevirip parmağıyla danteli araladı. Havuzun tepesinde ışıl ışıl parıldayan ayın ışığı, boynunu aydınlattı. Sanki Hayri orada değilmiş de kendi kendine konuşuyormuş gibi, “Ne kadar çaresiz ve yardıma muhtaç görünürsen seni o kadar sevimli buluyorlar,” dedi dışarıya bakarak. “Hepsinden midem bulanıyor.”

Nasıl olduğunu anlamadı Hayri. Bir anda kendini tutamamış ve elini usulca kadının bacağına, dizinin biraz üzerine koymuştu. Belki içinde karşı konulmaz bir istek ya da merak uyanmıştı fakat daha sonra bu ânı düşündüğünde öyle şeyler hatırlayamayacaktı. Parmaklarının altında kadının tenini hissedince içine yayılan ürpertiye ise gayet net hatırlayacaktı.

Hemen kendine gelip elini çekti. Kadın olanların farkında değilmiş gibi hâlâ camdan dışarıya bakıyordu. Sonra dönüp Hayri'nin bileğini kavradı ve elini kendi yanağına götürdü. Parmaklarındaki sigaradan tüten duman, ikisinin arasındaki boşluğu sis tabakası gibi kapladı. Kadın, o sisin gerisinden Hayri'nin gözlerinin içine baktı; küçük bir çocuğa şefkatle bakar gibi; fakat aynı zamanda gözyaşlarına çok zor engel oluyormuş gibi anlaşılması imkânsız bir bakıştı. Öpecekmiş gibi yaklaştı, son anda

vazgeçti ve Hayri'nin başını omzuna dayayıp öylece bekledi. Yıllarca göğsünde hapis kaldıktan sonra titreyerek boğazından kurtulan nefes gibi bir ses çıktı dudaklarının arasından. Hayri ise iki büklüm durmaktan beline giren ağrıya aldırmadı ve kadına ayıp olmasın diye hiç kımıldamadan bekledi.

Ne kadar düşünürse düşünsün, bundan sonra olanlara asla anlam veremedi.

Önce koridorda tıkırtılar duydular. Aniden kapı açıldı, birisi lambanın düğmesine bastı ve oda aydınlandı. Hayri'nin gözleri kamaştı. Aynı anda kadın, "Çekil üzerimden!" diye bağırılmaya başladı. "Alın şunu üzerimden, yalvarırım kurtarın beni!"

Benden bahsetmiyor, demek istedi Hayri, benden bahsediyor olamaz, ben bir şey yapmadım ki! Konuşmaya fırsat bulamadı. İstanbul'dan gelen kasıntı garson Hayri'yi yakasından tuttuğu gibi ayağa kaldırdı ve duvara doğru savurdu. Kapının başında başka birileri belirdi, sonra Dimitri Paşa kalabalığı itip öfkeden bembeyaz olmuş bir suratla içeriye daldı. Kadın takılmış bir plak gibi, "Yalvarırım alın bunu üzerimden," diye inleyip duruyordu.

Paşa, Hayri'nin suratına sert bir tokat indirdi. "Defol evimden ahlaksız velet! Defol sapık! Bir daha yüzünü görmek istemiyorum."

* * *

Bisikletine atlamış, ayın soğuk ışığında pedallara asılırken dudağından çenesine doğru süzülen ıslaklığı sildi Hayri. Burnu kanıyor sanmıştı ama eline baktığında ıslaklığın kan değil gözyaşı olduğunu fark etti. Henüz farkında bile değildi ama öfkesinden hüngür hüngür ağlıyordu.